

De activiteiten in 2011

Kern van het beleid

Kern van het beleid van de vereniging Leefmilieu vormt het streven naar een groen en gezond Leefmilieu. Een milieu waarin mensen veilig kunnen wonen en werken, zonder gezondheidsschade door milieubelasting en milieuoverlast. Het gaat daarbij niet alleen om negatieve ontwikkelingen te keren maar ook om te streven naar het realiseren van positieve ontwikkelingen.

Kenmerken van onze aanpak zijn daarbij:

- Mensen in heel Nederland die zich inzetten voor hun leefomgeving ondersteunen met informatie en raad en daad;
- Deze mensen waar mogelijk bij elkaar brengen, zodat een netwerk ontstaat waarin ze van elkaar kunnen leren en elkaar kunnen motiveren;
- Zorgen dat de informatie die mensen nodig hebben om mee te kunnen denken en praten goed beschikbaar komt. Volgens ons moet alle relevante informatie digitaal en gratis toegankelijk zijn;
- Nieuwe milieuproblemen bestuderen en zoveel mogelijk mensen daarover informeren en mee laten denken;
- Inspreken en beroep instellen;
- Bij dit alles samenwerken met milieu- en bewonersgroepen, overheden en andere organisaties;
- De activiteiten op een efficiënte en effectieve wijze uitvoeren.

In het onderstaande overzicht zijn onze activiteiten uit 2011 op een rijtje gezet. Het was een vol jaar waarin we, met dank aan onze leden en vrijwilligers, veel konden realiseren. Dit jaarverslag is een samenvatting. Op onze website, www.leefmilieu.nl staat meer en gedetailleerdere informatie.

Burgernetwerkacademie

De verzoeken om ondersteuning kwamen in 2011 onverminderd binnen. Deze mensen zijn zoals altijd zo goed mogelijk geholpen door het geven van tips en trucs, ondersteuning van onze vrijwillige milieujurist of andere deskundigen of verwijzing naar andere organisaties. Zoals in het jaarplan van 2011 beschreven zijn we het afgelopen jaar ook gestart met een andere wijze van ondersteuning, namelijk in de vorm van de 'burgernetwerkacademie'. De burgernetwerkacademie bestaat uit een reeks inhoudelijke bijeenkomsten over onderwerpen die voor burgers die opkomen voor hun leefomgeving interessant zijn.

Na een opstartbijeenkomst in maart, zijn in het najaar de eerste twee inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd: '*Juridisch stappenplan om milieuoverlast te bestrijden*' (door Marcel Middelkamp), '*(Media)aandacht voor je leefomgeving, hoe doe je dat?*' (door Eric van Kaathoven). De bijeenkomsten zijn goed bezocht en de deelnemers waren enthousiast over de inhoud én de uitwisseling tussen de verschillende deelnemers. In de pauzes en na de bijeenkomsten zijn diverse nieuwe contacten gelegd. De burgernetwerkacademie zal in 2012 verder gaan met nieuwe bijeenkomsten.

Leefbaar buitengebied

In samenwerking met de Stichting Openbare Ruimte is op 16 april de bijeenkomst '**Intensieve veehouderij, hoog tijd voor debat**' georganiseerd in Den Bosch. Doel van de bijeenkomst was het samenbrengen van de mensen die actief zijn in hun eigen omgeving met de negatieve effecten voor mens en milieu van de intensieve veehouderij. En het geven van informatie en samen bepalen van prioriteiten en initiatieven. Met honderd deelnemers was het een zeer druk bezochte bijeenkomst. Na de bijeenkomst zijn diverse initiatieven ontstaan. Leefmilieu heeft een werkgroep 'Leefbaar buitengebied' opgericht die zich bezig houdt met het aandachtsgebied intensieve veehouderij en gezondheid.

In 2011 is de werkgroep gestart met een initiatiefgroep die een werkplan heeft geschreven en gestart is met verdieping van de eigen kennis door het bezoeken van symposia en een excursie. Er wordt door de werkgroep ondersteuning geboden bij lokale procedures en er is een brief geschreven naar de Nieuwe Voedsel en Waren-autoriteit (nVWA) om meer inzicht te krijgen in de, ons inziens, haperende en versnipperde handhaving.

Groen in de stad

In een project van Leefmilieu in 2010 hielden Nijmegenaren dagboekjes bij en de uitkomsten van deze dagboekjes werden samengevat in 12 punten, weergegeven in het boekje '*Groen maakt alles mooier*'. Die 12 punten vatten de groenbeleving van stadsbewoners goed samen. Een groepje enthousiaste fotografen heeft het afgelopen jaar bij die twaalf stellingen foto's gemaakt en hiermee een kalender samengesteld. Deze kalender is voor al onze vrijwilligers gedrukt ter gelegenheid van het 20-jarige jubileum en belangstellenden is de mogelijkheid geboden om er een te kopen. Op beperkte schaal is de kalender ook verspreid onder relevante beleidsmakers en relaties van Leefmilieu en deze reageerden allen enthousiast.

Meldpunt klachten gezondheid en milieu

Door de afschaffing van milieusubsidies kan het landelijk Meldpunt klachten gezondheid en milieu haar activiteiten niet voortzetten. Zij heeft daarom een partner gezocht om de registratie van klachten over gezondheid en milieu voor te zetten. Na uitgebreid overleg tussen de besturen van Leefmilieu en Stichting Meldpuntennetwerk Gezondheid en Milieu over vorm en inhoud van de registratie en de randvoorwaarden heeft Leefmilieu een overeenkomst gesloten met de stichting om de registratie en rapportage in een nieuwe vorm minimaal vijf jaar voort te zetten. Hiertoe is in de tweede helft van 2011 de website van Leefmilieu uitgebreid met deze registratiemogelijkheid, zodat vanaf 1 januari 2012 de registratie overgenomen kon worden. Voor

deze aanpassing van de website en de continuering van de registratie en rapportage voor vijf jaar verstrekt het meldpunt een financiële tegemoetkoming.

Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu

Het project was eind 2010 afgerond. In 2011 restte de financiële afronding en de inhoudelijke rapportage. Door veranderde regels omtrent de voorwaarden van de subsidie, was een accountantscontrole niet meer nodig. Het project is aan de hand van het inhoudelijke en financiële rapport beoordeeld door AgentschapNL en geakkoordeerd. Het restant van het subsidiebedrag is aan Leefmilieu uitgekeerd.

Inhoudelijk heeft Leefmilieu zich met het onderwerp beziggehouden door deelname aan de Klankbordgroep risico's nanomaterialen, een initiatief van de landelijke overheid, waaraan vertegenwoordigers van ministeries, bedrijfsleven en milieuorganisaties deelnemen. In deze klankbordgroep heeft Marga Jacobs een presentatie gehouden over de uitkomsten van het project: Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu. Als follow-up van deze presentatie heeft Peter Stroetenga, auteur van een juridische onderzoek naar de aansprakelijkheid van nanodeeltjes, uitgevoerd in opdracht van de vereniging Leefmilieu, ook een presentatie gehouden, over de risico's van nanomaterialen en de wettelijke aansprakelijkheid. Beide presentaties vormden een mooie afronding van het project richting beleidsmakers bij zowel overheid als bedrijfsleven.

Marga Jacobs werkte in 2011 ook mee aan de site Nanoplaza door daarvoor twee blogs te schrijven met als titels: 'zalige onwetendheid' en 'Lessen uit drie jaar praten, schrijven en denken over nanodeeltjes'.

Stadsbrug

In februari heeft de Raad van State het beroep van Leefmilieu ongegrond verklaard. Een langdurig juridisch traject kwam daarmee ten einde. Leden van de werkgroep zijn bijeen geweest om terug te blikken op dit proces en in november is er nog een bijeenkomst geweest om met de gemeente Nijmegen de geplande maatregelen voor geluidshinder en luchtkwaliteit te bespreken. Rond diezelfde tijd overleed totaal onverwacht een van de leden van de werkgroep, Jan Crijns. Tijdens bijeenkomsten en op de website is hierbij stilgestaan.

Milieuvergunningen

In Nijmegen heeft Leefmilieu beroep aangetekend tegen de komst van een puinbreker bij Puinrecyclingsbedrijf Ambachtsweg. Dit beroep is verloren, maar leverde wel landelijk belangrijke jurisprudentie omdat daaruit bleek dat het voor lokale overheden (zonebeheerders) niet mogelijk is de geluidsruimte op een industrieterrein te verdelen.

Verder zijn er zienswijzen ingediend en overleg gevoerd over de vergunning van het Slachthuis. Ook zijn informatiebijeenkomsten bijgewoond bij Electrabel en ARN over voorgenomen activiteiten. Marcel Middelkamp heeft voor Leefmilieu verschillende zaken tegen mobiele puinbrekers gevoerd, die te veel overlast veroorzaken en zelfs asbest breken in een woonomgeving in Almelo en Enschede. Naar aanleiding van deze zaken hebben Leefmilieu en Marcel Middelkamp overleg gepleegd met de branchevereniging Mobiele Recycling, die bij een van deze zaken betrokken was. Op veel punten bleek er overeenstemming over de inzet van nevelkanonnen, afstand tot woonbebouwing en norm van asbest in bouwmaterialen

Bijeenkomsten en samenwerking

De vereniging Leefmilieu werkt graag en veel samen met andere organisaties.

- Met het kenniscentrum van de Universiteit van Utrecht is in 2011 samengewerkt rond intensieve veehouderij en gezondheid. Vijf studenten hebben in het kader van hun opleiding een rapport geschreven over de risico's van zoönosen door de intensieve veehouderij.
- Met verschillende professionals (MOB, Middelkamp Milieuvadvis, Wösten juridisch advies) wordt rond vergunningen van (agrarische) bedrijven en ook de Europese regelgeving die daarop betrekking heeft samengewerkt in juridische procedures en daarbuiten. Speciale aandacht was er dit jaar ook voor vergunningen waarbij ten onrechte geen beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet uitgevoerd was.
- Begin 2011 heeft Leefmilieu in samenwerking met PAN Germany (Pestizid Action Network) een inventarisatie gehouden in hoeverre in Nederland de Europese biocidenwetgeving is doorgevoerd.

Van oudsher neemt de vereniging Leefmilieu ook deel aan milieu-overleggen in Nijmegen, zoals het

- Kronenburgerforum: waarin de gezamenlijke activiteiten op het gebied van milieu van de gemeente Beuningen, Nijmegen en Provincie Gelderland worden besproken samen met vertegenwoordigers van andere milieugroepen en bedrijven. In 2011 heeft het Kronenburgerforum zich onder andere ingespannen om het luchtmeetnet in Nijmegen financieel veilig te stellen en voor de komende twee jaar is dit gelukt.

Organisatie vereniging

- In april 2011 is de naam van de vereniging officieel veranderd naar **Leefmilieu**. De nieuwe, aan de huidige wet- en regelgeving aangepaste, statuten zijn op 27 april bij de notaris gepasseerd.
- De Nieuwsbrief is in 2011 jaar vijfmaal verschenen en toegezonden aan onze leden en andere geïnteresseerden die zich geabonneerd hebben op de digitale nieuwsbrief.
- Leefmilieu heeft een twitteraccount gemaakt om te bekijken of dit een toegevoegde waarde heeft voor de vereniging. Het experimenteren hiermee gaat in 2012 door.
- De internetsite (www.leefmilieu.nl) is actueel gehouden. De site wordt veelvuldig bezocht en het is duidelijk dat steeds meer mensen ons weten te vinden via de website. Er zijn zeer veel inspanningen verricht om de website te vernieuwen. De vernieuwing moet ervoor zorgen dat de website makkelijker bij te houden is in de toekomst. Het proces van vernieuwing loopt nog door.
- Leefmilieu is regelmatig genoemd in, of geïnterviewd voor, publicaties o.a. in De Gelderlander. In de Gelderlander en Tubantia hebben leuke artikelen gestaan over de Burgernetwerkacademie. De voorzitter van Leefmilieu heeft een column geschreven voor een special over Groen van het blad 'Milieu' van de Vereniging van milieuprofessionals (VVM). Ook zijn andere groepen door tips van Leefmilieu in de publiciteit gekomen; bijvoorbeeld de A50-Ewijk groep is in een uitzending van Zembla geweest.
- Veel van onze leden bevinden zich zelf in een situatie van milieuoverlast. Het is zeer leerzaam om als vrijwilligers bij de verschillende 'casussen' een bezoekje te brengen, zodat je de situatie beter kan inbeelden en de contacten met elkaar versterkt. In 2011 is een aantal vrijwilligers op excursie naar Sterksel gegaan om de situatie rond het afvalverwerkende bedrijf Reiling zelf te zien. Onze leden Cees en Rienet van Rulo hebben de vrijwilligers zeer enthousiast ontvangen en verzorgd.
- Leefmilieu was in 2011 lid van de Europese Milieuorganisaties 'Health and Environment Alliance (HEAL), Women in Europe for a Common Future (WECF) en ECOS, een organisatie die zich inzet voor de inbreng van milieu-informatie in het standaardisatieproces

Activiteitenplan voor 2012

- De **Burgernetwerkacademie** voorziet duidelijk in een behoefte en wordt in 2012 voortgezet. We willen ongeveer 4 bijeenkomsten organiseren over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld:
 - Handhaving intensieve veehouderij
 - Social media
 - Atlas leefomgeving – monitoringstool.Binnen de mogelijkheden van tijd en capaciteit zullen de vele vragen van burgers die binnenkomen beantwoord worden.
- De **registratie van klachten gezondheid en milieu** via de website van Leefmilieu start dit jaar. We zullen hierover communicatie opzetten, onder andere door een flyer te maken en een persbericht uit te brengen. Met melders van klachten die dit wensen, zullen we contact opnemen en een bijeenkomst beleggen om mensen te ondersteunen. De jaarrapportage van de klachten zal aan het eind van het jaar vorm gegeven worden.
- De werkgroep **Leefbaar buitengebied** gaat verder met haar activiteiten om de haperende handhaving van intensieve veehouderij aan te kaarten, kennis te vergaren, ondersteuning te bieden bij lokale procedures en zelf procedures te voeren.
- Verder zullen we actief streven naar de vermindering van **asbest** in bodem, lucht en water, onder andere door aan te dringen op lagere toegestane gehalten van asbest in bouwmaterialen. Ook zal de vereniging zich inzetten voor het beperken van het breken van (asbesthoudend)**puin** in de directe leefomgeving van mensen en streven naar maatregelen om de overlast te beperken.
- De afronding van de vernieuwing van de **website** van Leefmilieu zal in 2012 een belangrijke interne klus zijn. Het doel is een up to date website, waar medewerkers van Leefmilieu zélf eenvoudig berichten op kunnen plaatsen om de actualiteit te waarborgen.
- **Communicatie.** Naast de website, als zeer belangrijk communicatiemiddel, zullen we ook in 2012 weer minimaal 4 Nieuwsbrieven uitbrengen. Wij zetten het experiment met twitter voort en indien een casus of activiteit zich ervoor leent, worden persberichten geschreven.
- Naast bovengeschetste activiteiten zullen we onze kennis op het gebied van **luchtkwaliteit**, dat al jaren ons speerpunt is, up to date houden.
- Ook zullen we betrokken blijven bij **vergunning**trajecten van bedrijven die een grote milieu-impact of overlast veroorzaken.
- In alle gevallen zullen middelen als communicatie, overleg, lobbyen, samenwerking met andere organisaties en juridische procedures deel uit maken van de mix aan activiteiten waarmee wij milieukwesties aanpakken. Wij hopen dat we daarbij de groei in leden en vrijwilligers verder kunnen voortzetten.